

KI-Aktuelt

Opphavsrett og bruk av KI-generert innhold

Veronika Lundqvist, juridisk rådgiver i BONO

Inger Elise Mey, avdelingsdirektør i TONO

BONO – TONO: hvem er vi?

- Forvaltere av rettigheter til bilder og musikk - verdensrepertoaret
- Kollektive forvaltningsorganisasjoner

- Lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. § 3 bokstav a:

enhver organisasjon som ved lov eller ved overdragelse, lisens eller annen avtale har fullmakt til å forvalte opphavsrett eller nærstående rettigheter på vegne av mer enn én rettighetshaver til felles nytte for disse rettighetshaverne, og som har dette som eneste eller viktigste formål, og som er eiet eller kontrollert av sine medlemmer, eller som er organisert uten økonomisk vinning som formål

Hva innebærer *forvaltning* av opphavsrett

- Inngåelse av avtaler om opphavsrettslig bruk av verkene til de opphavere og kunstnere vi representerer (samlet antall?)
 - Enkeltlisenser og tillatelser
 - Rammeavtaler og standardkontrakter
 - Forhandlingsavtaler
- Forvaltning av øvrige opphavsrettslige vederlagsordninger (*følgerett og privatkopieringskompensasjon*)
- Rådgivning om opphavsrett
- Politisk arbeid for å ivareta/styrke opphavsretten mer overordnet

Hva innebærer KI for *forvaltning* av opphavsrett

- Høyaktuelt for alle våre forvaltningsområder
 - Potensiale for avtaleinngåelse – ulovlig bruk av verk i opptreningen av KI?
 - Juridisk rådgivning – hvordan påvirker KI regelverket?
 - Politisk arbeid – påvirkning av lokale myndigheter og EU-politikere i Brussel
 - Hvordan burde KI reguleres for å ivareta opphavsretten?

UTVIKLINGEN AV KUNSTIG INTELLIGENS (KI) FORUTSETTER IKKE FRI BRUK AV ÅNDSVERK

Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery uttalte seg denne uken på NRK Nyhetsmorgnen om opphavsrett og kunstig intelligens (KI), et tema BONO arbeider mye med. Hun ga klar beskjed om at «det ikke skal være noen smutthull for KI», og oppfordret de som får sine verk ulovlig brukt i opptreningen av KI «melde ifra om dette». Les BONOs kommentarer her.

Aug 30, 2023

Kunstig intelligens og opphavsrett

- Hva er egentlig problemet?

Tilbyr et **billig** og **effektivt** alternativ til menneskeskapt kunst

- Forstyrrer markedet, reduserer betalingsviljen
- Tap av arbeidsplasser og mindre insentiv til å arbeide kreativt
- I ytterste konsekvens et samfunn som ikke verdsetter den menneskelige kunsten

- Opphavsretten som løsning

- Mulighet til å kreve vederlag
- Mulighet til å skape insentiver

Frida Kahlo, *Self-Portrait with Thorn Necklace and Hummingbird* (1940)
© 2023, Banco de México Diego Rivera & Frida Kahlo Museums Trust, México D.F, BONO

Pablo Picasso, *Guernica* (1937)
© Succession Pablo Picasso / BONO 2023

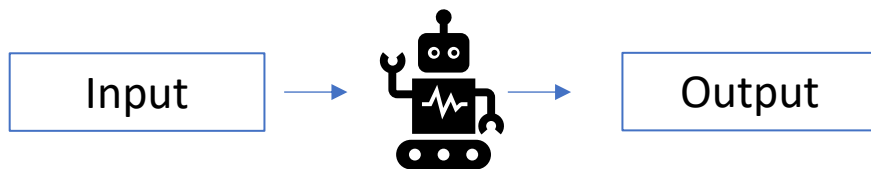

Edvard Munch, *Skrik* (1893)

Kunstig intelligens og opphavsrett

Har KI-selskapene stjålet åndsverk?

- Bruk av verk i KI-opptrening som en «opphavsrettslig handling»
 - All maskinlæring krever prosessering av data
 - Data = verk?
 - Prosessering = kopi?

NYHET

**Kunstnere og Getty Images saksøker
Stability AI og andre bildetjenester**

Hevder de bryter med opphavsretten.

**OpenAI says it's 'impossible' to train AI
without copyrighted materials**

Kunstig intelligens og opphavsrett

Kommende regelverk

- Digitalmarkedsdirektivet (DSM-direktivet)
 - Unntak for tekst- og datautvinning (text and data mining (TDM)) i art. 3 og 4
 - Mer på neste slide ...
- Forordning om kunstig intelligens (KI-forordningen)
 - Artikkel 53 (1) c: krav om å utforme retningslinjer for å overholde opphavsretten, inkludert DSM art. 4
 - Artikkel 53 (1) d: krav om å tilgjengeliggjøre informasjon om innholdet som blir brukt til opptrening

Kunstig intelligens og opphavsrett

KUD sitt forslag til nye bestemmelser i åndsverkloven

- «Tekst- og datautvinning»: *enhver automatisert metode som brukes for å analysere tekst og data i digital form for å fremskaffe informasjon.*

§ 50 e Eksemplarfremstilling til tekst- og datautvinning

Den som har tilgang til lovlig tilgjengelige verk, kan fremstille eksemplar av verket for tekst- og datautvinningsformål. Eksemplarene kan oppbevares så lenge det er nødvendig for å oppnå formålet.

Eksemplarene kan ikke brukes til andre formål enn tekst- og datautvinning.

Første ledd gjelder ikke hvis opphaver på hensiktsmessig måte har forbeholdt seg retten til slik bruk av verket.

§ 50 f Tekst- og datautvinning til forskningsformål

Forskningsinstitusjoner og kulturarvinstitusjoner som har lovlig tilgang til et verk, kan fremstille og oppbevare eksemplar av verket for tekst- og datautvinning til forskningsformål.

Eksemplarene kan ikke brukes til andre formål enn tekst- og datautvinning til forskningsformål, og de skal oppbevares på en sikker måte.

Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for at opphaver kan iverksette forholdsmessige tiltak for å sikre integritet og sikkerhet i nettverk og databaser som inneholder verk

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke for datamaskinprogrammer.

Avtalevilkår som innskrenker retten etter første ledd, kan ikke gjøres gjeldende.

Kunstig intelligens og opphavsrett

Rettsaker internasjonalt

- Tyskland: Kneschke v. LAION (sak 310 0 227/23)

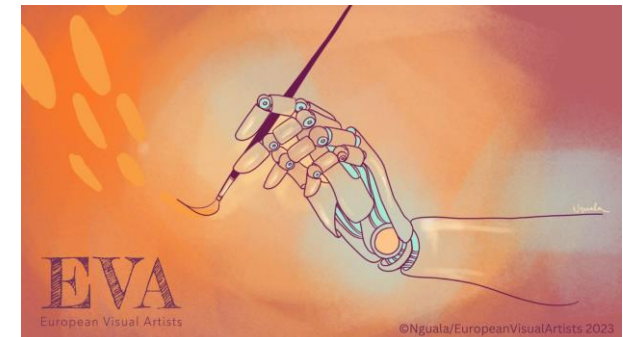
Pågående saker:

- USA: Udio og Suno (Warner Music m.fl)
 - Bruk av musikk til å trene opp Udio og Suni
- The New York Times Company v. Microsoft Corporation, 1:23-cv-11195, (S.D.N.Y.)
 - Bruk av journalistisk innhold til å trene opp språkmodell
- Authors Guild v. OpenAI Inc. (1:23-cv-08292)
 - Bruk av litterære verk til å trene opp språkmodell
- UK: Getty Images (US) Inc. and others v. Stability AI Ltd. (IL-2023-000007)
 - Bruk av fotomateriale fra bildebyrå til å trene opp Stable Diffusion

Kunstig intelligens og opphavsrett

Kan KI lage «kunst»? Hvem er i så fall kunstneren?

- Åndsverkloven § 2: «*Den som skaper et åndsverk, har opphavsrett til verket, og betegnes som opphaver*»
- Hvem har behov for vern? Hvem vil vi gi insentiver?
 - EU: Må være menneskeskapt
- Hva skal til for å utgjøre et «åndsverk»?
 - Sammenheng mellom personens innsats og det endelige resultatet

Kunstig intelligens og opphavsrett

«Åndsverk» og kravet om verkshøyde

- Åndsverkloven § 2: litterære eller kunstneriske verk av enhver art, som er uttrykk for *original og individuell skapende åndsinnset*
- Er verket uttrykk for **utviklernes** originale og individuelt skapende åndsinnset?
- Hva med **brukerens**?
 - Fokuset på KI som verktøy
- Konklusjon: brukeren kan etter omstendighetene få opphavsrett til KI-generert innhold
 - Rom for nye lisensieringsmodeller?

Kunstig intelligens og opphavsrett

Hvilke rettigheter inngår i «output» fra KI-modeller?

- Du som bruker *kan* få opphavsrett
- Du som bruker *kan* også krenke andres opphavsrett
 - Dersom innholdet som genereres er tilstrekkelig likt et allerede eksisterende verk

Kunstig intelligens og opphavsrett

- Konklusjoner:

- Det må tilrettelegges for betaling av vederlag fra KI-utviklerne/selskapene til de som har fått sine verk utnyttet
- Kunstig intelligens kan kun anses som et *verktøy* til menneskelig kunstnerisk produksjon, og ikke som et alternativ

- Opphavsretten kan bidra!

Takk for oss!

Veronika Lundqvist, juridisk rådgiver i BONO

Inger Elise Mey, avdelingsdirektør i TONO